

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

-

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seurantaa koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tehtäväksi sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen järjestämisvastuun siirtymisestä johtuvat pääasiassa teknisluonteiset muutokset TYP-lakiin. Lisäksi perusteluissa todetaan, että lainsäädäntöön ei ole tarkoitus puuttua sisällöllisesti. Keski-Suomen TE-toimisto toteaa, että muutosesitys on perusteltua suhteessa 1.1.2023 tapahtuvaan muutokseen, jolloin uudet hyvinvointialueet alkavat toimia ja tulevat mukaan TYP-yhteistoimintamalliin. Keski-Suomen TE-toimisto haluaa kuitenkin tuoda esiin sen, että mikäli laissa ei enää mainita kuntia, jäävätkö huomioimatta ne kuntien palvelut ja tilanteet, joissa sote-palvelut eivät yksin riitä asiakkaan palvelutarpeen huomioimiseen tai asiakkaalle ei löydy sopivaa palvelua.

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

Keski-Suomen TE-toimisto toteaa, että hallituksen esityksessä TYP-lain 7 §:ää koskeva perustelu aiheuttaa hieman hämmennystä. Esityksen mukaan voimassa olevaa TYP-lain 7.1 §:ää ei muutettaisi, vaan kunnat edelleen nimeäisivät henkilöt, jotka johtavat monialaisen yhteispalvelun järjestämistä. Esityksessä perustellaan kyseistä kohtaa sillä, että jos kunnilla säilyisi oikeus nimetä johtava henkilö, kunnilla säilyisi myös rooli monialaisen yhteispalvelun verkostoyhteistyössä. Kohta aiheuttaa hämmennystä, koska kuntien roolina monialaisessa yhteispalvelussa on ollut järjestää asiakkaille

sosiaali- ja terveystalveluja, mutta vuoden 2023 alusta alkaen tätä roolia kunnilla ei enää ole. Epäselväksi jääkin, mikä rooli hyvinvointialueilla on johtavan henkilön valinnassa, vaikkakin tästä säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Yleisesti ottaen kysymykseksi nousee, millainen rooli kunnalla ylipäänsä on monialaisessa yhteistalvelussa vuoden 2023 jälkeen.

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

Hallituksen esityksessä todetaan, että kysymys on lähinnä teknisluontoisista päivityksistä, joissa kunta korvataan hyvinvointialueella. Hallituksen esityksestä nousee kuitenkin esiin kysymyksiä, kuten esim. kunnan rooli monialaisessa yhteistalvelussa vuoden 2023 jälkeen. Lisäksi kysymykseksi nousee mahdolliset siirtymäsäännökset. Sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023 kunnilta hyvinvointialueille, ja hallitus on esittänyt työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lain jatkamista 31.12.2024 asti. Tämä tarkoittaa sitä, että hyvinvointialueiden parin ensimmäisen vuoden ajan kuntakokeiluun kuuluvissa ja ei-kokeiluun kuuluvissa kunnissa on erilainen asema monialaisen talvelun järjestämisessä. Tämä saattaa aiheuttaa tulkintaa ja tärkeää olisikin, että kuntien asema selkeytettäisiin myös siirtymäajalla.

Työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteistalvelussa vastuu TYP-toiminnasta osoitetaan työvoimaviranomaiselle, hyvinvointialueelle ja Kelalle. TYP-laissa myös todetaan, että työvoimaviranomainen nimeää henkilöt, jotka johtavat monialaisen tuen yhteistalvelun mallin organisointia johtoryhmän asettamissa puitteissa. Samaan aikaan valmistellaan hyvinvointialueita, joihin on muodostumassa sote-keskusmalleja, jotka vastaavat työkykyasiakkaiden talvelusta. Merkittävä osa TYP-asiakkaista on myös työkykyasiakkaita. Uudistusten valmistelussa olisi hyvä varmistaa, että työkykyasiakkaiden kohdalla ei synny päällekkäisiä rakenteita, valtasuhteita tai vastuita, jotka voivat johtaa haasteisiin talvelujen käytännön toimeenpanossa.

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

-

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

-

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

Hallituksen esityksessä on esitetty lisättäväksi lakiin kohta 87 b § - Tietojen luovuttaminen hyvinvointialueelle. Keski-Suomen TE-toimisto toteaa, että kyseisessä kohdassa ei oteta kantaa tietojen luovuttamisesta hyvinvointialueelta TE-toimistoille, joten kysymykseksi nouseekin, miten tämä huomioidaan lakiesityksessä. Tietojen luovuttaminen hyvinvointialueilta TE-toimistoille ja toisin päin saattaa olla hyvinkin tärkeää asiakkaan talvelun kannalta.

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

Säynätmäki Tuula
Keski-Suomen TE-toimisto

Ruohtula Johanna
Keski-Suomen TE-toimisto